

**КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА
ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА И ЗА ОТНЕМАНЕ НА НЕЗАКОННО
ПРИДОБИТОТО ИМУЩЕСТВО**

Коментар	Автор	Дата
----------	-------	------

Становище на Фондация "Програма достъп до информация"Становището е изпратено по електронен път. Препоръките от становището:8.1. Смятаме за абсолютно необходимо да бъде извършена цялостна обосновка на необходимостта да съществува такъв закон, включително чрез разглеждане на алтернатива – изменения и допълнения в съществуващите закони и включването ѝ в оценката на въздействието.8.2. Да се предвидят детайлно превантивните мерки с отговорности на всички държавни органи за прилагането им, а репресивните мерки да бъдат оставени на полицията, съда и прокуратурата, чието реформиране е предмет на промени в други закони.8.3. Да отпадне уредбата на конфискацията от този закон.8.4. Да се определят ясно основните понятия в закона. Систематично това да бъде на едно място. Да се определи съотношението на понятията „корупция” и „конфликт на интереси”. Да отпадне следенето от държавата на „корупционни прояви” с неясно съдържание.8.5. Да се създаде национален регистър, който да обхваща всички декларации за имущество и интереси, като при държавните служители публична да бъде само частта за интересите.8.6. Да се обоснове необходимостта от създаване на един държавен орган на мястото на съществуващите КПУКИ и Сметна палата, като се анализират и идентифицират слабостите в работата им и се формулира ясно преодоляването им чрез единния орган. Да се регламентира организационната му структура по-подробно от наличните текстове.8.7. Да отчете необходимостта от защита на личните данни на лицата, които попадат в предмета на закона, и да се създадат съответните законови гаранции при събиране на информация за тях.8.8. Да отпадне всякаква оперативно-издирвателна дейност, използване на специални разузнавателни средства, създаване на постоянна агентура и др. подобни от този закон.8.9. Да се продължи общественото обсъждане с оглед обема на проекта за закон и необходимостта от съществени промени на основата на анализ на прилагането на съществуващата уредба.	Gergana Jouleva	30.08.2017
--	------------------------	-------------------

БележкиПреходни и заключителни разпоредбиДа се премахнат текстовете за изменение в ЗСРС, тъй като са в противоречие с разпоредбите на чл. 3 от ЗСРС и чл.4 от ЗСРС. Предложеният за създаване нов орган няма да има правомощия да разследва престъпления или да извършва дейности по защита на националната сигурност. Дейностите, които органът ще извършва са подробно разписани в чл.13 от законопроекта. В следствие на това да се заличи чл.16, ал.2 и ал. 5 от проектозакона.	Ani Ivanova	23.08.2017
БележкиВ Параграф 1 да отпадне точка 17 – виж изложените по-горе мотиви към чл.37 , ал.5В Параграф 2 ал.1, т 2 да се заличи теста: „когато не попадат в обхвата на чл. 6, ал. 1“В Параграф 2 ал.1, т 3 да се заличи теста: „когато не попадат в обхвата на чл. 6, ал. 1“В Параграф 2 ал.1, т 4 да се заличи.В Параграф 2 ал.5 да се заличи, като в законопроекта да се разпишат двата варианта за проверка на лицата заемащи публични длъжности и лицата заемащи висши публични длъжности.	Ani Ivanova	23.08.2017
БележкиВ чл.152 да се създаде нова точка 4, регистър на извършените анализи, направените предложения и получените становища.	Ani Ivanova	23.08.2017
БележкиЧл.93 – този праг е много висок. Не би следвало да се уведомява при всеки случай на установено нарушение, което е от естество да създава облага в размер над 20 000 лв, както е за другите случаи. Не е ли по-логично да има взаимодействие с контролните органи, установяващи нарушението, а не с наказващия орган. Не е ли по-добре, ако контролните органи, са част от органа за противодействие на корупцията?В законопроекта не е предвидено наказание, ако административно наказващият орган не предостави информация по реда на този член!	Ani Ivanova	23.08.2017

БележкиВ чл.91 – какво означава значително несъответствие? Според Параграф 1 ,т.3 значително несъответствие е несъответствие над 150 000 лв. Значи, че ако има несъответствие над 20 000 ще има проверка, но ако несъответствието е под 150 000 лв няма да има производство за отнемане на незаконно придобито имущество. Означава ли това, че несъответствия до 150 000лв не подлежат на производство по този закон, тъй като не може да се направи обосновано предположение.	Ani Ivanova	23.08.2017
БележкиГлава девета да се заличи на основание изложените мотиви по отношение на чл.27В чл. 82 – до чл. 90 се предвижда използването на СРС за нарушения – (става въпрос за административни нарушения) и провеждането на оперативно – издирвателна дейност и използване на СРС с цел противодействие на нарушения звучи много объркващо.!!!На преден план излиза въпросът: Защо е необходимо, този нов орган, който няма да правомощия да разследва престъпления и да извършва дейности по защита на националната сигурност, да има право да прилага специални разузнавателни средства? Нима Законът за специалните разузнавателни средства предвижда използването им за нуждите на гражданското или административното производство?	Ani Ivanova	23.08.2017
БележкиВ чл. 71 – да се заличи текста: „по искане на лицето, заемащо висша публична длъжност.“ Това създава възможност да се възлага на комисията дейност, която да е извън нейните основни правомощия. В тях не е записано доказване на липсата на конфликт на интереси по желание на лица заемащи висши публични длъжности, а точно обратното. Длъжностните лица служебно са задължени да проверяват дали има наличие на конфликт на интереси, който не е деклариран от лицата заемащи висши публични длъжности.	Ani Ivanova	23.08.2017

БележкиПосоченият в чл.67 срок е много малък, когато е установено, че лицето е било в конфликт на интереси по време на заемане на висша публична длъжност. Срокът да бъде минимум 5 години за лицата заемащи висша публична длъжност.Срокът по чл.68 да е минимум 3 годиниСрокът по чл.69 да е минимум 3 години	Ani Ivanova	23.08.2017
БележкиНе е предвиден контрол за изпълнението на задълженията по Раздел III Действия за предотвратяване на конфликт на интереси. Не са предвидени и наказания за неизпълнение на тези разпоредби.	Ani Ivanova	23.08.2017
БележкиВ чл. 47 е желателно да предвижда възможност за подаването на анонимни сигнали, които да бъдат проверявани и използвани за целите на извършваните анализи за идентифициране на области застрашени от корупция. А когато тези сигнали не са от правомощията на органа или в резултат на проверката се установят данни за извършени престъпления да бъдат препращани на съответните компетентни институции.16. Чл.59, ал.3 срока да стане минимум 3 години.Чл.60 срока да стане минимум 3 години	Ani Ivanova	23.08.2017

БележкиЧл.37 , ал.5 да се промени по следния начин: Лицата, заемащи висши публични длъжности, не декларират имуществото и доходите на ненавършилите пълнолетие деца, когато не упражняват родителски права.Семейният кодекс регламентира института на брака и щом има сключен граждански брак, който не е прекратен по реда на СК чл. 44, то той е валиден. В Семейния кодекс няма регламентирано понятие като „фактическа раздяла“ по отношение на съпрузите. Едва ли е уместно друг закон да създава прецеденти, които са в противоречие на разпоредбите на този кодекс. Дали чрез създаване на понятие, което не съществува в Семейния кодекс се цели възможност за недеклариране на имуществото на съпруга/съпругата от лицата заемащи висши публични длъжности. Вероятно голяма част от тях ще се окаже, че са семейни, но са във фактическа раздяла и нямат развод.	Ani Ivanova	23.08.2017
--	--------------------	-------------------

БележкиЧл.32, ал.1, т.3 да се промени по следния начин: „разработва мерки с антикорупционна насоченост и предлага извършването на законодателни промени в резултат на изводите направени в извършените анализи.“В чл.32, ал.2 - При положение, че предлаганият за създаване нов орган ще отчита дейността си пред Народното събрание, което и законодателния орган на държавата, не следва ли изготвените анализи и предложения за антикорупционни мерки да се предоставят на Народното събрание? Народното събрание да ги разглежда и предприема необходимите законодателни промени във връзка с прилагането на предлаганите мерки. В чл.32 да се създаде алинея трета: Комисията създава и поддържа на страницата си публичен регистър, в който публикува изготвените анализи и направените предложения, адресатите на които са изпратените анализите и предложенията, както и получените отговори по чл.32, ал.2. Информацията да се публикува в 7 дневен срок от изготвяне на материалите или от получаването им.Никъде в законопроекта не е предвидено да се създаде и поддържа актуален общодостъпен регистър на страницата на Комисията, в който всеки гражданин да може да се запознае с извършените анализи, направените изводи и предложените мерки за противодействие и превенция на корупцията. Това би било в резонанс с прокламирането на факта, че новия орган работи при спазване на принципа на прозрачност. Или тези анализи ще бъдат достъпни единствено за представителите на изпълнителната власт и гражданите няма да могат да се запознаят с направените изводи и предложения. Не става ясно, кои са органите, които ще са длъжни да вземат отношение по направените предложения за мерки, с цел противодействие и превенция на корупцията. В случай, че така неясно формулираните „компетентни органи“ ще бъдат задължени да информират Комисията за предприетите мерки и сроковете за тяхното прилагане, както и за неприетите от тях мерки и мотивите за това. Всички тези обстоятелства отново представляват интерес за българските граждани, но никъде не е предвидено тези факти и обстоятелства да бъдат публично

Ani Ivanova

23.08.2017

БележкиЗа противодействие на корупцията дали не е необходимо да бъдат предприемани законодателни промени по предложение на комисията, в следствие на извършените анализи. Никъде не е разписана възможност Комисията в следствие на направените анализи да внася предложения за законодателни промени.Чл.30, т.1 да се промени по следния начин : „събира, обобщава и анализира информация, като въз основа на направените анализи и дадените препоръки се формулират националните антикорупционни мерки и политики.“Чл.31,т.3 събира и изучава добри практики, с оглед установяване на възможност за прилагането им в страната, както и предлага необходимите законодателни промени с оглед въвеждането на добрите практики.Чл.31, т.3 да се промени по следния начин: „предоставя информация на националните, европейските и международни антикорупционни институции и организации.“	Ani Ivanova	23.08.2017
БележкиЧл. 27 да се заличи, тъй като никъде в правомощията на Комисията, нито в глава девета не е предвидено, тя да има правомощия за предотвратяване и разкриване на престъпления и защита на националната сигурност. Оперативно – издирвателна дейност се прилагат от службите за сигурност и службите за обществен ред. В Закона за защита на класифицираната информация са посочени, кои са службите за сигурност и службите за обществен ред.Нормативната уредба за веществените доказателства са: Наказателно-процесуален кодекс и Инструкция № 1 от 22 март 2004 г. за работата и взаимодействието на органите на предварителното разследване	Ani Ivanova	23.08.2017

БележкиВ чл. 24 Не е предвидено взаимодействие с Агенцията за държавна финансова инспекция. АДФИ е структурата, която проверява фискалната политика и установява нарушения на същата. Дали не е добре, когато се говори за противодействие и превенция на корупцията тази Агенция да бъде част от новия антикорупционния орган, като се предвиди и гарантира извършването на ежегодни проверки на всички субекти, разпореждащи се и разходващи публични финанси. По този начин, въз основа на извършваните регулярни проверки и евентуално констатираните нарушения, органът ще може да се самосезира за области, застрашени от корупция и да извършва анализи на тези области. А в случай на наличието на данни за извършено престъпление да уведомяват компетентните органи или да се извършват проверки по реда на закона.	Ani Ivanova	23.08.2017
--	-------------	------------

БележкиВ чл. 6,ал.1 са изброени лицата, които заемат висши публични длъжности според законопроекта. Нима това не трябва да са всички длъжности, които пряко са свързани с управление на държавно и/или общинско имущество, които управляват, разходват, контролират и се разпореждат с публични средства?Прави впечатление следното: в чл.6,ал.1, т.15 не е посочен Надзорният съвет на Националната здравноосигурителна каса.в чл.6,ал.1, т.24 не са посочени ръководителите и техните заместници по чл. 37, ал.1, т 3, т.5, т.6, т.7 и т.8 от ЗМВР. Сред тях има много структури, които са юридически лица и/или провеждат обществени поръчки по реда на ЗОП.в чл.6,ал.1, т.28 не са посочени членовете и съветниците на политическите кабинети в чл.6,ал.1, т.38 не са посочени изпълнителните директори на Националната електрическа компания, на дъщерни дружества на Българския енергиен холдинг и на Електроенергийния системен оператор.в чл.6,ал.1, т.41 текста следва да стане „ръководителите на бюджетни организации и/или други оправомощени длъжностни лица“в чл.6,ал.1, т.44 са посочени само управителите и изпълнителните директори на лечебните заведения за болнична помощ, които се финансират от бюджета на Националната здравноосигурителна каса и/или от държавния или общинския бюджет. Това са търговски дружества с държавно или общинско участие. Остава отворен въпросът защо тук не е формулирана общо точката, така че да обхваща органите управление и контрол на всички търговски дружества с държавно и/или общинско участие и финансиране.Интересно е какви са мотивите другите търговски дружества с държавно и общинско участие да останат извън обхвата на проектозакона. За жалост по въпроса никъде не се споменава нищо.в чл.6,ал.1, т.45 до т.47 са посочени само една част от държавните предприятия. Защо в една точка не е общо формулирано органите за управление и контрол на държавните и общински предприятия. Нима посочените в тези точки Държавни предприятия са по-рискови от всички останали държавни или общински предприятия. Забелязва се разграничение, което поставя въпроса защо, останалите

Ani Ivanova

23.08.2017

БележкиВ чл.3 от проектозакона се дава „законова дефиниция“ на понятието корупция по смисъла на този закон.Интересното е, че нещо може да е напълно законно по действащата нормативна уредба, но в крайна сметка резултата да е в ущърб на интересите на гражданското общество. Просто длъжностното лице извършва действия, които са в кръга от правомощията му, но резултата от тях да не е в интерес на гражданите и обществото Настоящият законопроект не предвижда открити и публично прозрачни способности за ревизия на действащото законодателство, в следствие на извършените анализи на застрашени от корупция области и областите, в които се изразходват публични средства.	Ani Ivanova	23.08.2017
БележкиЗа съжаление никъде в законопроекта не са посочени конкретни мерки, с които ще бъде противодействано на корупцията. Нима подобни мерки не трябва да са единство от законодателни промени и непрекъсната оценка на направените промени, тяхната ефективност и др.? Нима механичния сбор на няколко институции в една, ще създаде нов орган, който да се бори за постигане на прокламираната цел, като се използва механичен сбор на норми от обявените в мотивите като не достатъчно ефективни закони?	Ani Ivanova	23.08.2017

БележкиВ чл.2 т.1 от закона е посочено като основна цел „ефективно противодействие на корупцията“. За съжаление този проектозакон не оставя впечатление, че може да постигне посочената цел за ефективно противодействие и превенция на корупцията, предвид че не са предвидени никакви нови механизми за контрол, оценка и законодателна промяна на обществените отношения, които са застрашени от корупция или могат да породят такава. В проектозаконът основно се говори за проверка на подадените декларации – чл.3, ал.2.Нима единствено подаването и проверката на тези декларации може спомогне за идентифицирането на корупционни схеми, области заплашени от корупция, липса или недостатъчна нормативна регулация, както и необходимостта от законодателни промени.	Ani Ivanova	23.08.2017
БележкиВ мотивите е записано, че всички лица заемащи публични длъжности ще подават едни и същи декларации – по чл.35, но декларациите на лицата, които не са посочени в чл.6 от законопроекта ще бъдат проверявани по друг ред. Тогава с какво закона ще осъществи прокламираната цел за противодействие и превенция на корупцията сред лицата, заемащи висши публични длъжности? Предвид, че в закона не са ясно и точно разписани начините за проверка и отговорност на двете категории лица: лицата заемащи публични длъжности и лицата, заемащи висши публични длъжности, не е видно в какво се изразява повишената отговорност на лицата заемащи висши публични длъжности – чл.4, ал 2 от законопроекта.	Ani Ivanova	23.08.2017

БележкиВ принципите на законопроекта е посочено, че ще има повишена отговорност на лицата, заемащи висши публични длъжности. За съжаление този принцип не намира никакво отражение в цялостния текст на този проектозакон, който не предвижда нищо ново в сравнение с разпоредбите на предложените за отмяна закони по отношение на лицата заемащи висши публични длъжности. Както и не става ясно в какво точно се изразява повишената отговорност на лицата заемащи висши публични длъжности.	Ani Ivanova	23.08.2017
БележкиВ мотивите към законопроекта също така е посочено, че с него се урежда държавната политика по превенция на корупцията на законодателно ниво.Комисията трябва да събира, обобщава и анализира информация за националните антикорупционни политики и мерки, но не става ясно тези политики и мерки от кого ще се изработват. Отворен остава въпросът не трябва ли тези политики и мерки да бъдат изработвани от „новия антикорупционен орган“?	Ani Ivanova	23.08.2017
БележкиВ мотивите изрично е посочено, че сега действащото фрагментирано законодателство поражда проблеми за изработването на единна стратегия за противодействие на корупцията и следването ѝ от различните органи, както и липсата на координация и единен подход за противодействие и превенция на корупцията по високите етажи на властта.Не става ясно как механичния сбор на правни норми от предложените за отмяна със законопроекта закони решава посочените в мотивите към законопроекта проблеми. Нима механичното събиране на структури в нов орган, ще ги накара да заработят по-добре и по ефективно при същата нормативна уредба?	Ani Ivanova	23.08.2017

БележкиПрави впечатление, че предложения за обществено обсъждане законопроект е почти изцяло механичен сбор на норми от предложените за отмяна закони. Това в никакъв случай не отговаря на изтъкнатото в мотивите към законопроекта, че се създава по-ефективен механизъм за противодействие на организираната престъпност и начертава механизмите за борба с корупцията по високите етажи на властта.Нима със старите средства, сега ще създаден така наречен „нов“ орган, от който следва да очакваме да постигне нови резултати с борбата с корупцията, независимо дали по ниските или по високите етажи на властта? Дали механичния сбор на старите начини, средства и законови разпоредби, които властта заявява, че са неефективни, ще постигната прокламираните цели на новия проектозакон?	Ani Ivanova	23.08.2017
Липса за длъжностни лицаЗащо липсват директорите на дирекции в министерствата? Да не би там да няма корупционен натиск.	Йордан Дудев	01.08.2017
ЗАЩО ЛИПСВАТ ЛИЦАТА КОНТРОЛИРАЩИ И ИЗВЪРШВАЩИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО И НА КОИТО СА ВЪЗЛОЖЕНИ ПУБЛИЧНИ ФУНКЦИИЗащо са пропуснати лицата, контролиращи изпълнението на концесионните и други договори за опериране с държавна собственост. Всички държавни инспектори, пропуснат е инспектората на министъра на правосъдието по Закона за съдебната власт. Пропуснати са държавните съдебни изпълнители и съдиите по вписванията, нотариусите и частните съдебни изпълнители, на които държавата е възложила изпълнението на публични функции по събиране на частни притезания и публични всемания и извършването на официални удостоверителни действия. Защо и дума не се споменава за членовете на изпълнителните и контролните органи на търговските дружествата със 100% държавно участие или поне за тия включени в забранителния списък.Както изглежда, ще има райски островчета за някой!!!???	Иван Петров	01.08.2017

Изключително податливата на корупция КОНЦЕСИОННА ДЕЙНОСТ ЛИПСВА В ЗАКОНА ЗАЩО НЕ СА ВКЛЮЧЕНИ В КРЪГА НА ЗАДЪЛЖЕНИТЕ И ПРОВЕРЯВАНИ ЛИЦА, ЛИЦАТА , УПЪЛНОМОЩЕНИ ПО ЗАКОНА ЗА КОНЦЕСИИТЕ И ДРУГИ ЗАКОНИ ДА ПРОВЕЖДАТ КОНЦЕСИОННИТЕ ПРОЦЕДУРИ	Иван Петров	01.08.2017
...Освен това самият факт, че в България се забелязва сливане на функциите на изпълнителната и законодателната власт (отборът на Бойко Борисов в НС) прави от ясно по ясно, че председателят на Комисията отново ще бъде пряко избран от изпълнителната власт разбирай ББ. Трябва да се помисли върху някаква форма на паритет на парламентарно представените партии и да няма значение коя колко депутата има, защото в противен случай, е ясно, че отново ще има чадър върху ПП ГЕРБ, която държи по-голямата част от кметовете и областните управители.	Иван Боримечката	01.08.2017
Възмущение! Законът е копи пейст на ЗПУКИ, само че сега на конфликта на интереси му казват корупция. Пълни идиоти. Това недоразумение Цеца Цачева спешно трябва да излезне от системата, а необходимостта от свикване на ВНС и проемане на текст в Конституцията - "Забаранява се на ПП ГЕРБ да вносят законопроекти" е силно наложителна.	Иван Боримечката	01.08.2017

Да се създадат различни форми за деклариране на имуществото и за публикуването му. Предлагам да се създадат различни форми за деклариране на имуществото и за публикуването му. Няма нищо лошо да се декларира имущественото състояние на определените в закона лица. Но предлагам тази информация в обобщена или друга по обща форма да се публикува за обществен достъп. Или да се предвидят утежняващи вината обстоятелства, ако тази публикувана информация е станала повод или се предполага, че може да е използвана за целите на подготовката или извършване на престъпление. Защо е необходимо да се публикува например сумите в наличност или точното местоположение на имота или точния пенсионен фонд или точната марка на притежавания автомобил. Кой има нужда от подобна конкретика и как се гарантира, че няма да се злоупотреби с нея. Нека тази информация се декларира, но е напълно излишно да се публикува в този подробен вид. Следва да се задължат и медиите, които публикуват статии и материали позовавайки се на тази публична информация задължително да посочват авторите на материала и да се гарантира, че съществуват, за да може ако някой се почувства засегнат от написаното да може да си потърси правата в съда.	Йордан Дудев	01.08.2017
чл. 37, ал. 7 Защо се дава това предимство по отношение на фактическото съжителстване. Това е странна форма на дискриминация. Защо трябва да декларираш и да се публикува имуществото на съпруга/та си, а за лицето във фактическо съжителстване да има опция и да не се публикува по искане на декларатора. Нали нашето законодателство (Семейния кодекс) третира еднакво и двата случая като форма на семейство. Според мен не трябва да се създава подобен прецедент, още повече че при фактическото съжителстване предоставянето на информация за имуществото и т.н. обстоятелства на декларатора е още "по-сложно" предвид на "необвързаността" на това лице с декларатора.	Йордан Дудев	01.08.2017

Липсва задължение на съпруга/та да предоставят информация за имуществото си на декларатора. Отново какво и в досегашното законодателство липсва задължение за предоставяне на информация на декларатора по чл.37, ал.4, респективно ал.5 за имуществото и т.н. обстоятелства подробно описани в ал.1 от страна на съпруга/та или лицето във фактическо съжителство. Това обстоятелство води до несъответствията в 90% от обявените до момента случаи от Сметната палата. Не може декларатора да носи отговорност или да търпи санкции за факти и обстоятелства, които могат и да не му са известни към момента на деклариране, например влог от родителите на съпругата в размер на 30000 лева направен дори и преди брака. Ако не се вмени задължение за предоставяне на информация, тогава да се учредят права на декларатора сам да има възможност да изисква информация от съответните институции. Или да се предвиди, че той декларира само до колкото му е известно, а ако се открият несъответствия отговорност носи съответно съпруга/та или този във фактическо съжителстване.	Йордан Дудев	01.08.2017
--	-------------------------	-------------------